

Een tuin vol

Een schets voor een vlindertuin

Een plattegrond voor de aanleg van een vlindertuin. Dit kan natuurlijk in elk denkbare vorm; in slechts een hoekje van een grote boerderijtuin of langs een rand. Naar believen kunnen er meer of minder planten worden weggelaten of toegevoegd.

De bloemenweide kan groot of klein zijn. Alles is mogelijk. Kijk ook op www.vlinderstichting.nl voor passende tuinideeën. Een bloemenweide kan bestaan uit muskusaasjeskruid, pinksterbloemen, duizendblad, rolklaver en cichorei.

Tuin via internet

De Vlinderstichting maakt het makkelijk om een vlindertuin in te richten. Via internet geeft ze advies welke planten geschikt zijn. Vul op de website de postcode in en geef aan hoeveel vierkante meters er beplant worden. Geef ook zon of schaduw aan en hoe hoog de planten mogen zijn. Aan de hand van die gegevens kan de stichting nagaan welke grondsoort er is en kan ze een passend voorstel voor het ontwerp van de tuin doen. Compleet met plantennamen en een prijsindicatie.

vrolijke vlinders

Oranjetip

Kaasjeskruidkoppje

Gehakkelde Aurelia

Bont Zandoogje

Vlinders brengen een tuin tot leven. De vrolijke fladderaars zijn een lust voor het oog. Wie geluk heeft maakt de verbazingwekkende metamorfose van rups tot vlinder mee. Richt zelf een vlindervriendelijke tuin in. Dat is niet zo moeilijk.

Tekst: Ruth van Schriek
Foto's: Anna P. Bekker, e.a.

Vlinders hebben het niet gemakkelijk in Nederland. Het liefst fladderen ze van leefgebiedje naar leefgebiedje via bloemrijke bermen, houtwallen en tuinen. Helaas voor hen komen die steeds verder uit elkaar te liggen. Voor vlinders geschikte tuinen vormen een schakel tussen de gebieden waar vlinders zich ophouden. Koolwitjes, atalanta's en gehakkelde aurelia's (om er maar enkele te noemen) kunnen er uitrusten en op krachten komen op hun lange weg naar elders.

Met een aantal kleine ingrepen is een tuin zo in te richten, dat hij echt een woonplaats voor vlinders wordt. Niet alleen de vlinders zijn erbij gebaat, ook veel andere insecten vinden er een plek om te leven: libellen, bijen en hommels. Met al dat gezoem en gefladder valt er veel te beleven in de tuin.

Een vlindertuin is een 'gewone' tuin met speciaal voor vlinders en rupsen geschikte planten. Ze bieden voedsel, voldoende warme, beschutte plekjes tegen wind en regen en veilige plekjes waar vlinders kunnen overwinteren. Een mooi gevarieerd geheel.

Het is niet zo dat een vlindervriendelijke tuin per definitie een rommelige tuin is. Zowel een traditioneel ingerichte boerderijtuin als een wilde plantentuin is geschikt voor vlinders.

Plant een vlinderstruik

Sommige tuinen zijn groot, andere klein. De hele tuin hoeft niet op de schop om er een vlindertuin van te maken. De eenvoudigste manier is het aanplanten van een vlinderstruik. Een stapje verder is zorgen voor een aantal bloemrijke planten op een zonnige plek in de tuin. Zo ontstaat al een prima vlindertuin. Zorg voor verschillende planten die bloeien van maart tot en met september. Vlinders en andere bloembezoekers zullen dan kortere of langere tijd blijven en weer verder vliegen. Wie ze langer in de tuin wil hebben, kan ze een plekje voor de nacht aanbieden. In stapelmurtjes, oude stronken, afgestorven plantenstengels of halfverteerde bladeren bijvoorbeeld. En zorg voor voedselplanten voor rupsen. Dat geeft vlinders de mogelijkheid zich in de tuin voort te planten.

Natje en droogje

Er zijn vlinders die helemaal niets gebruiken. Zij hebben als rups zoveel gegeten dat ze nog voldoende reserve hebben om te kunnen leven. Maar de meeste vlinders leven van nectar. Vooral de vrouwtjes hebben die nodig om eitjes aan te maken.

Rozenbottels

Kornoelje

Damastbloem

Kogeldistel

Ⓢ Dagpauwoog

Ⓢ Grote beer

Ⓢ Boomblauwtje

Ⓢ Citroenvlinder

Ⓢ Klein koolwitje

Ⓢ Grote vuurvlinder

Ⓢ Koninginnepage

ocht van bloemen. Daarin zitten suikers, s. drinkt nectar van dezelfde soort bloemen. t meer soorten. Behalve de vlinderstruik melsleutel, herfstaster en enkelbloemige liden van goede nectarplanten. i graag gele en blauwe bloemen, maar ze e kleuren te vinden. Ze zuigen de nectar Soms raken ze hierbij de meeldraden en de em en werken zodoende mee aan de bestui- o profiteert de bloem ook van het bezoek. en sommige vlinders nog ander voedsel. iwogen zijn dol op rottend fruit. Kijk in het een boomgaard of probeer ze te lokken s of pruimen in de tuin.

Vind

edige dieren. Hun temperatuur is afhan- atuur van de omgeving. Ze hebben de nodig om te kunnen vliegen. Vlinders zitten tte plekjes waar ze zich kunnen opwarmen ze energie op om verder te vliegen. Pas als i ze actief. Op een zonnige dag is vliegen r met zijn vleugels wijduit te gaan zitten, veel mogelijk zonnewarmte op. Als hij warm jn vleugels weer of gaat een eindje vliegen. e plekjes kan het lekker warm worden. n, heggen, houtwallen of bosranden zo ge- en. Door het planten van struiken of heggen ober het aantrekkelijk voor vlinders. Het haag aan te leggen aan de kant waar de

Vlinder- stichting

De Vlinderstichting bekommert zich om het behoud en herstel van vlinders en libellen. De vlinderstichting bestaat dit jaar 25 jaar. Er staan allerlei activiteiten op stapel. Onge- veer 5000 dona- teurs steunen de stichting financieel. Daarnaast zijn er 2.000 vrijwilligers die helpen bij acti- viteiten. Info: www.vlinder- stichting.nl

meeste wind vandaan komt. Meestal is dat de noordwestkant. Een haag van bijvoorbeeld kornoelje, meidoorn en sleedoorn breekt de wind en zorgt voor luwe plekken.

Een gevarieerd landschap met afwisselend struiken, bomen en

Aldenhoeve vlinderparadijs

Maar liefst twintig kleurige fazanten pikken rond op een grasveld in het buitengebied van Zelhem. Ze wachten op de bak met muesli en kleingesneden appeltjes die Nanke en Willem Siebelink rond het ochtenduur naar buiten brengen. Niet alleen die grote vogels laten zich verwennen in de tuinen van buitenplaats Aldenhoeve. In de luwte van een stel omgewaai- de en door klimop overwoekerde populieren houden zich drie reeën schuil. Sinds de houtwallen in de buurt aanzienlijk ver- breed zijn, laten behalve mussen ook allerlei andere vogeltjes en insecten zich zien rond de boerderij. De heem- en sier- tuinen van het echtpaar Siebelink vormen een paradijs voor veel dieren. Daaronder een heel arsenaal aan vlinders. Nanke vertelt vol enthousiasme over glanzend zwarte rupsen die ze onlangs ontdekte. 'Prachtig! Allemaal vlinders in wording.' De tuinen liggen op twee hectare grond tussen weilanden en houtsingels. Ooit telde de tuin niet minder dan achttien verschillende soorten vlinders, maar nu zijn het er minder. 'Speciaal voor de vlinders hebben we aantrekkelijke planten in onze tuin. Hoge en lage hemelsleutel, leverkruid, de stevige bergamot -die trouwens ook heerlijk is voor grauwe vliegen-

planten helpt vlinders zich te oriënteren in het landschap. Als alle planten er hetzelfde uit zouden zien, zouden ze verdwalen.

Variatie maakt het ook makkelijker voor de mannetjes en vrouwtjes om elkaar te vinden. De mannetjes gebruiken hoge planten vaak als uitkijkpost om vrouwtjes te zoeken.

vangers- en allerlei schermbloemen. Een deel van het fruit blijft trouwens onder de bomen liggen. Feestmaal van de atalanta's.' Her en der staat Guldenroede; in de kruidentuin ontbreekt marjolein zeker niet. Ook de teunisbloem biedt in de zomer een overvloed aan nectar. 'Hark de tuin niet te netjes aan,' adviseren de tuin- en vlin- derliefhebbers. 'Laat blad en ander zogenaamd afval liggen, want dat is niet alleen voor de vlinders van onschatbare waarde. Heel veel beestjes vinden er in de winter een schuil- plaats onder en ook de bodem vaart er wel bij.'

2.000 soorten

In Nederland leven ongeveer 2.000 soorten vlinders. Dat zijn niet al- lemaal dagvlinders, maar ook veel nachtvlinders. Dag- en nachtvlin- ders zijn gemak- kelijk uit elkaar te houden. Kijk naar de voelsprietten. Zit er een knopje aan het eind, dan is het een dagvlinder.

Winterrust

Als het in oktober kouder wordt, gaan de vlinders in winterrust. Bepaalde soorten doen dat als vlinder, andere als pop, rups of eitje. In de tuin moeten dus plekken zijn, waar de vlinders zich kunnen verschuilen. Dit doen ze bijvoorbeeld tussen snoeihout of dode, droge plantenresten. Laat uitgebloeide planten ge- woon staan en laat blad zo veel mogelijk liggen. Ook vogels en egels verstoppen zich vaak in dergelijke hoekjes van de tuin. In een kale, schoongeharkte tuin kan geen vlinder overwinteren.

Harige rupsen

Rupsen zijn kieskeurig. De meeste vlinders leggen hun eitjes daarom op planten die de rups later kan gebruiken als voedsel. Dat zijn de waardplanten van de vlinder. Iedere soort heeft zo zijn eigen voorkeur.

De grote brandnetel is een van de voornaamste waardplan- ten. Rupsen van de kleine vos, dagpauwoog, landkaartje en atalanta leven ervan. De brandnetelplanten moeten wel in een zonnige hoek staan. Alleen daar leggen vlinders eitjes.

Sommige rupsen leven van grassen, andere van kruiden of bladeren van bomen en struiken. Er zijn rupsen die alleen plan- ten van één familie eten. De rupsen van de kleine vuurvlinder bijvoorbeeld verorberen alleen bepaalde soorten zuring. Maar ze zijn er ook minder kieskeurig, zoals de rupsen van het bruin zandoogje, die vrijwel alle soorten grassen oppeuzelen. De rupsen van het groot en klein koolwitje leven van koolplanten. Het boomblauwtje houdt van klimop, heide en hulst.

Om de verschillende soorten rupsen voedsel te kunnen bieden, moeten er ook meerdere soorten waardplanten in de tuin staan.

Ⓢ Distel

Ⓢ Kattenstaart

Ⓢ Guldenroede

Ⓢ Kattenkruid

Ⓢ Lavendel

Ⓢ Sleedoorn

Ⓢ Vlinderstruik

